

Ziektekundige actualiteiten in de opfok- en vermeerderingssector

*André Steentjes
pluimvee practicus*

Relatiemiddag vermeerderaars

ABZ Diervoeding

woensdag 20 november Eersel

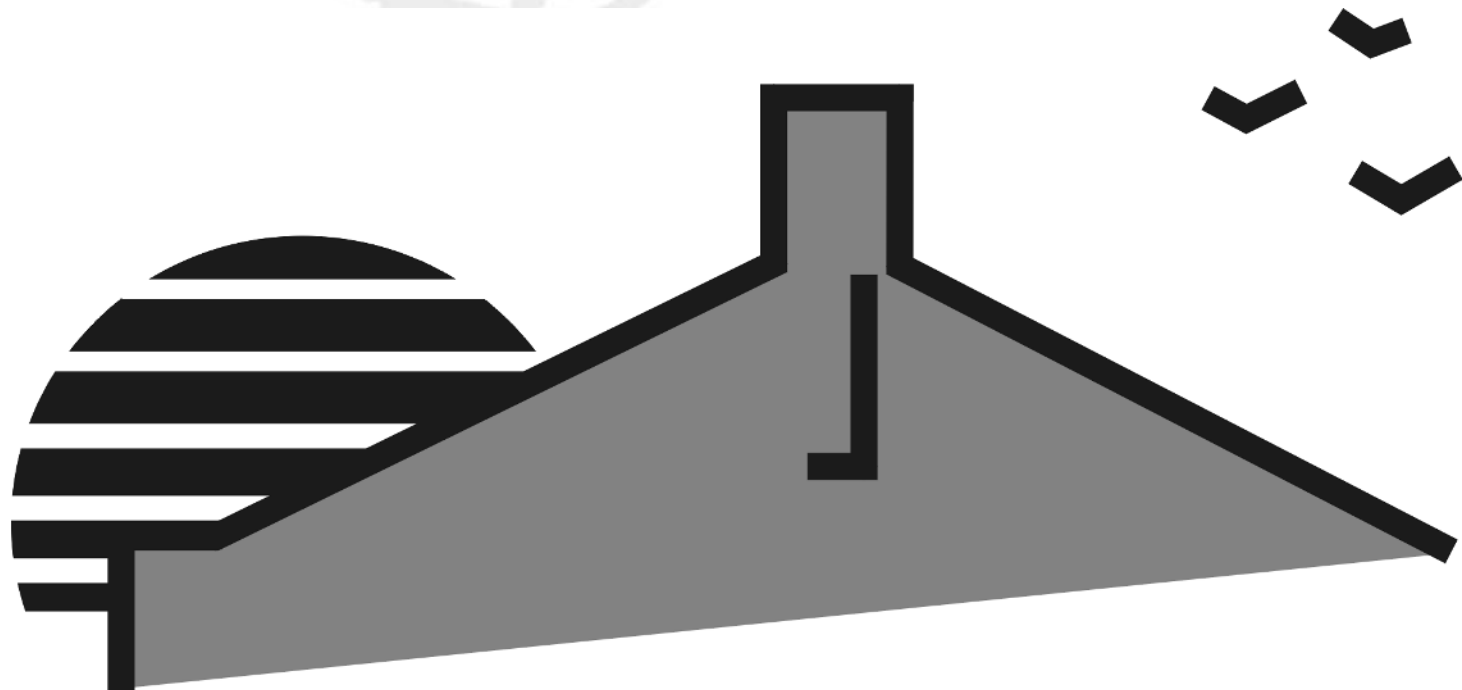

VETERINAIR CENTRUM SOMEREN

Oud logo

Veterinair Centrum Someren

VETERINAIR CENTRUM

SOMEREN

24 dierenartsen (**w.o. 12 ♀♀**)
hiervan 10 aandeelhouders (**w.o. 2 ♀♀**)

(elke dierenarts: gedifferentieerd werkzaam)

- Sectie Pluimvee (4): DS, EG, **JE**, **MK**
- Sectie Paard (8): AS, PO, EE, **TS**, **KG**, KD en **2 interns: KK, KA**
- Sectie Herkauwer (3): NG, BS, PA
- Sectie Varken (6): RR, **MS**, JG, RJ, **MH**, **HB**
- Sectie Gezelschapsdieren (3): **LP**, **EB**, **BM**

“Sectie Pluimvee” van het VCS

André Steentjes

Erik van Geloof

Jenneke van
Ginkel

Marieke Klaasen

Lenie Nelissen

Jolanda van Dijk

28 overige medewerkers (w.o. 3 ♂♂)

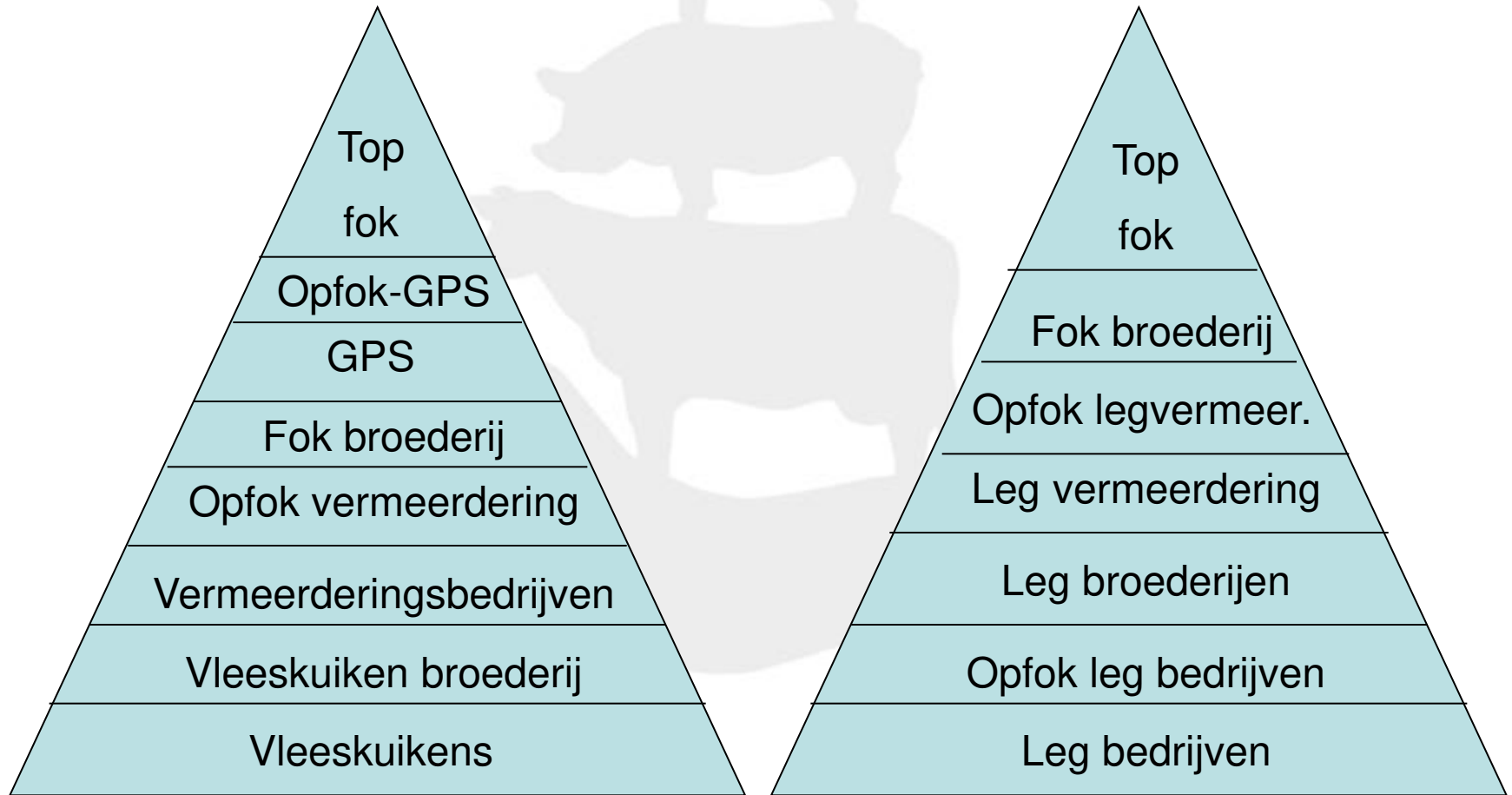
- Financiën en P&O (2): **RT, JK**
- Algemene assistenten (4): **ME, YT, WL, LN**
- Assistenten Gezelschapsdieren (4): **AT, KI, ED, EST**
- Assistenten Paard (11): **MJ, RS, SV, FG, EH, EV, DU, EW, ES, HV, TV**
- Laboratorium (6): EC, **HR, IE, YD, PS, MV**
- Interieurverzorgsters (2): **LH, DB**

Legenda

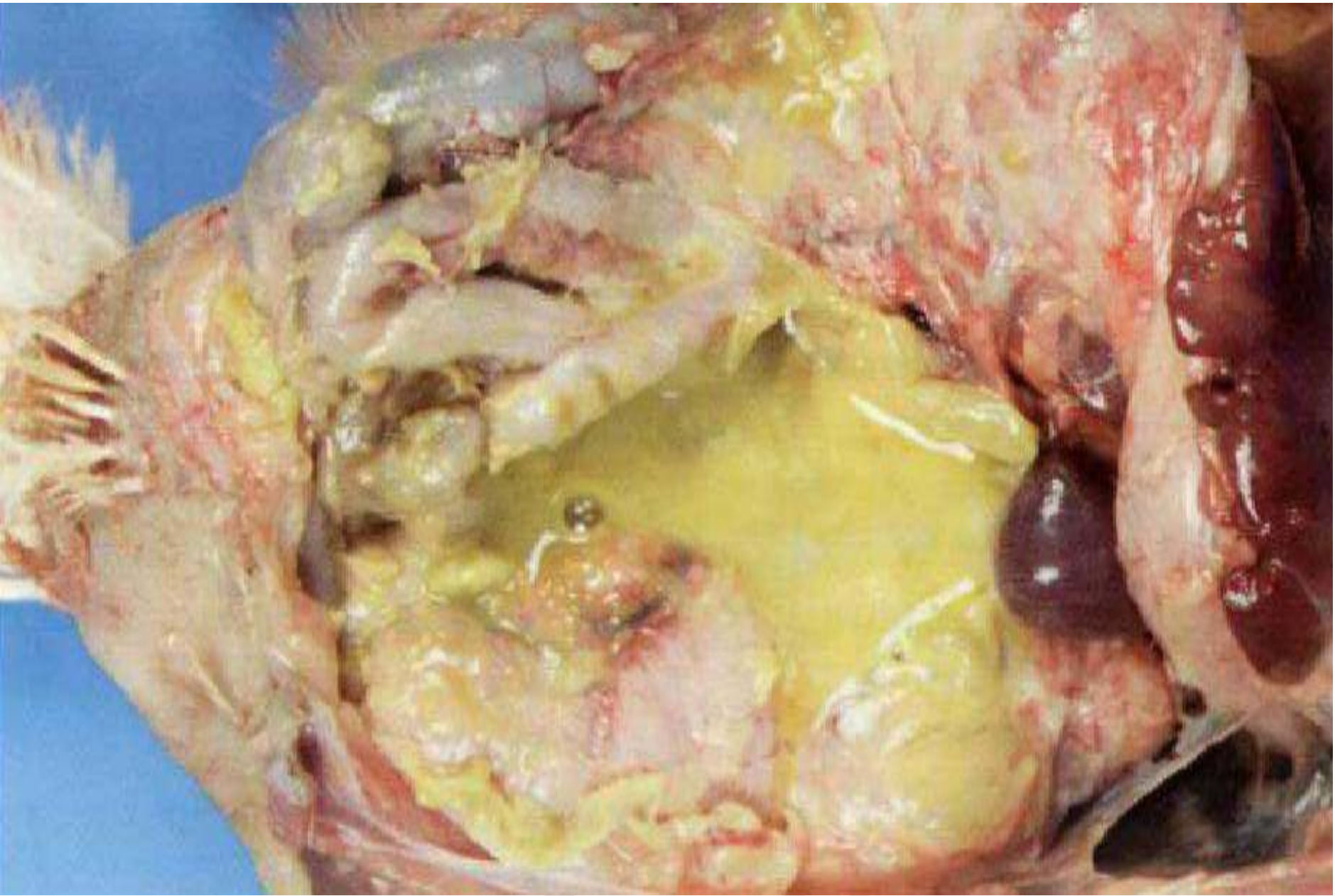
- ★ VC Someren
- Opfok-leg
- Leghennen
- Leghennen (uitloop / biologisch)
- Opfok-vermeerdering
- Vermeerdering
- Opfok-fokdieren
- Fokdieren
- Vleeskuikens
- Vleeskalkoenen

“De sector”

(alledaagse) ziektekundige actualiteiten...

- Uitval eerste levensdagen.... maar...
 - *reductie antibioticumgebruik: nieuwe regelgeving ab 2014....*
- Pootproblemen tijdens opfokperiode (heupkopnecrose, synovitis)
- In opfok coccidiose-doorbraken, vooral in de zomer...
- Produktiedalingen, o.a.... t.g.v. IB-infecties
- Uitval t.g.v. hakpeesrupturen
- Salmonella-infecties... *ja of nee ???*
- E. coli-uitval, *of.....is er meer aan de hand ????*

Histomoniasis

= Blackhead

(“zwarte koppenziekte” bij kalkoenen)

- Parasiet: *Histomonas meleagridis* (Protozoa)
- Tussengastheer *Heterakis gallinarum* (kleine spoelworm): besmette wormeitjes zijn weer infectieus voor wormen en insecten
- Geen “curatief” medicijn (meer) toegelaten
- Hoe verloopt de verspreiding ????

♂

♀1

♀5

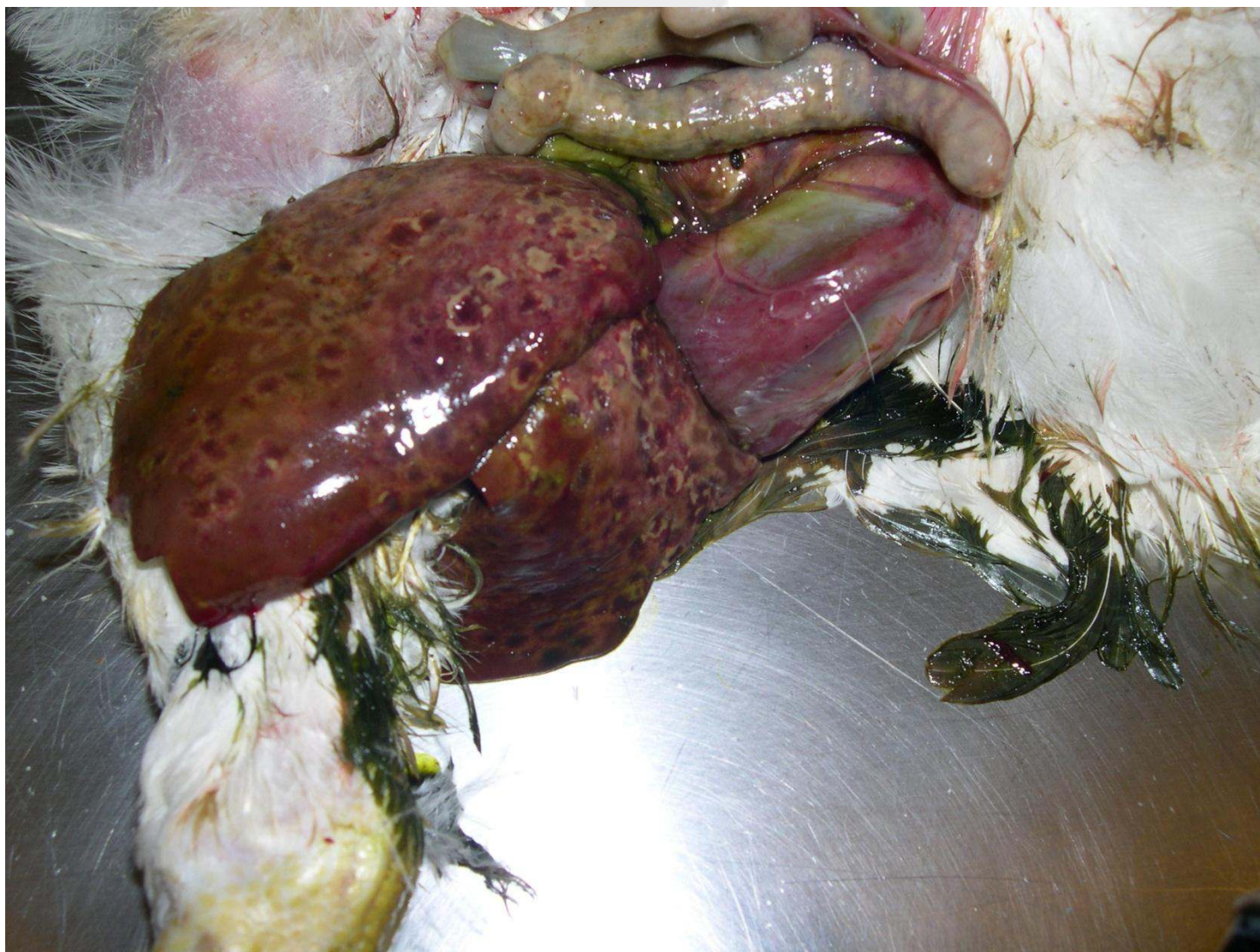

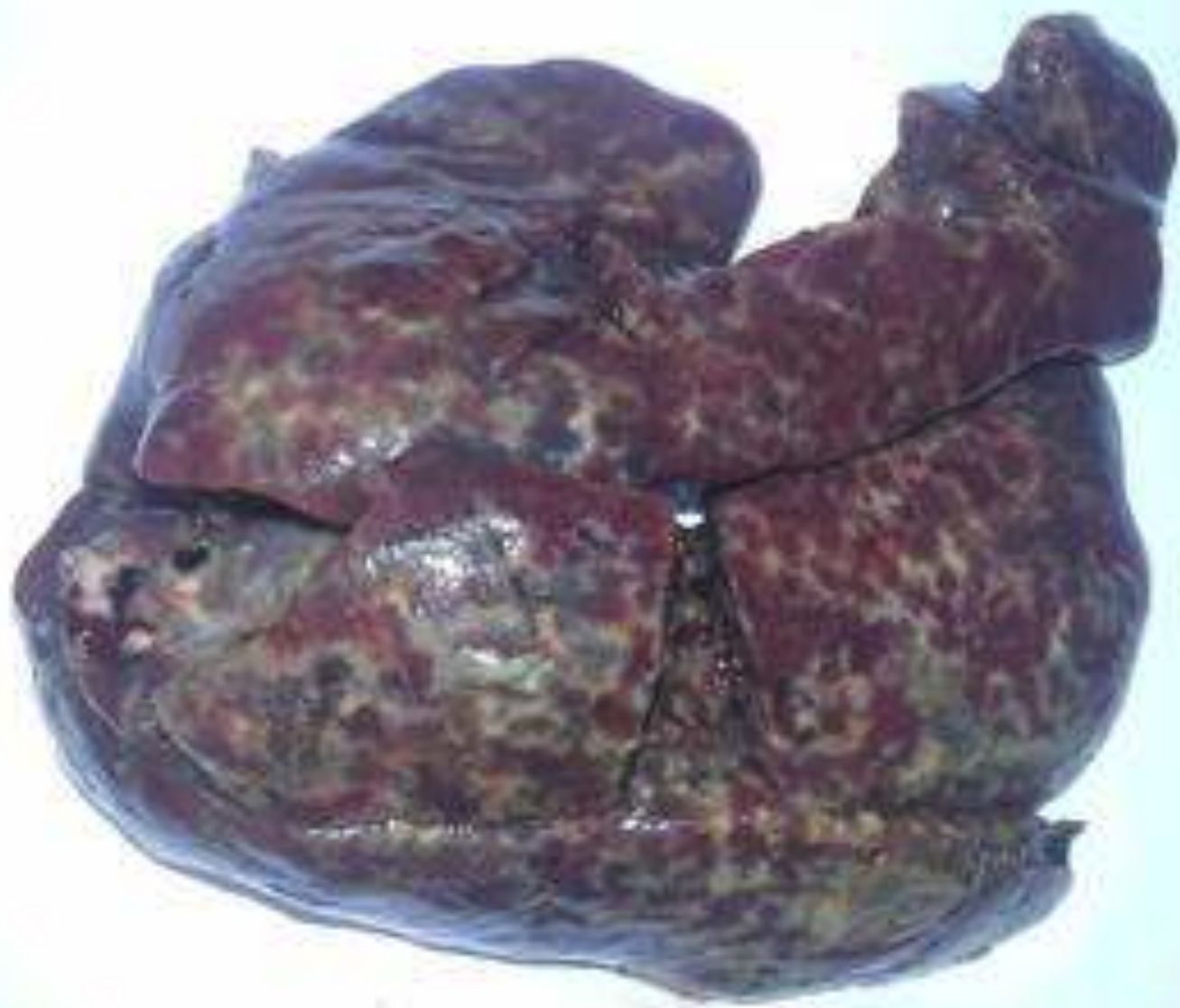
♂

♀1

♀5

ILT

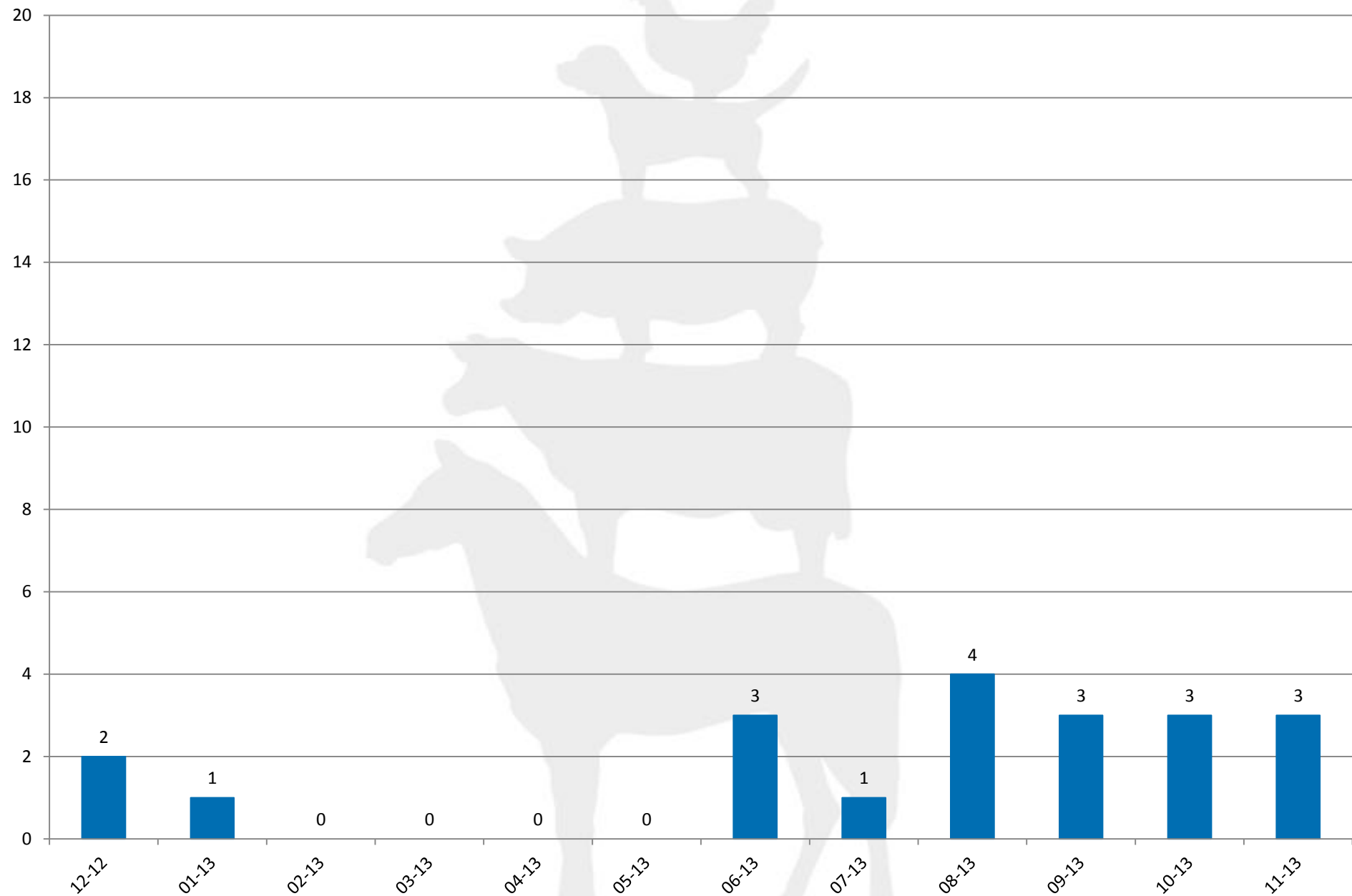

Aantal meldingen laatste 12 maanden

3. Testen

- Viruskweek, IFT

- Serologie => bloedtest (ELISA)

- PCR

ELISA ILT

- Sinds april 2012 nieuwe ELISA ILT bij GD
- Nieuwe ELISA: 2x zoveel positieven als oude ELISA
- In diezelfde tijd ook de overgang van drinkwater naar oogdruppel vaccinatie (daardoor hogere titers?)
- Streven: gem. titer 3-5
- Streven: zo min mogelijk titers 0

	BEDRIJF	GEB.	VACC.	DATUM 1E	LFTD	DATUM	Δ	GEM. TITER	INDIVIDUELE TITERS											<1		
		DATUM	METH.	ENTING	(WK)	MONSTERN	(WK)		<1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
Oude ELISA GD	A	24-08-11	Oogdr.	21-10-11	8	5-01-12	11	2,0	7	3	4	3	1		1			1			35%	
	B	29-08-11	Drinkw.	24-10-11	8	18-01-12	12	1,0	9	5	4	2									45%	
	C	22-09-11	Drinkw.	30-11-11	10	18-01-12	7	0,3	15	5											75%	
	L H2	1-12-11	Klin. ILT	28-12-11	4	12-01-12	2	1,4	0	7	2	1									0%	
	L H3	1-12-11	Oogdr.	30-12-11	4	12-01-12	2	0,4	6	4											60%	
	D	6-09-11					17-01-12		0,2	18	1	1									90%	
	D	6-09-11					17-01-12		0,7	4	5	1									40%	
	E	27-09-11					20-02-12		1,5	7	5	4	2	1		1					35%	
	F	11-10-11	Oogdr.	6-02-12	17	20-02-12	2	0,5	39	28	3										56%	
	G	18-10-11	Oogdr.	6-02-12	16	6-03-12	4	0,6	15	12	3										50%	
H	20-10-11	Oogdr.				9-03-12		0,5	6	3	1									60%		
I	6-11-11					25-03-12		1,0	13	9	4	2		1						45%		
Nieuwe ELISA GD	F H1	5-12-11	Oogdr.			19-04-12		5,0			2	6	2	7	9	1	3				0%	
	F H3	5-12-11	Oogdr.			19-04-12		4,9	1	0	3	3	4	7	5	5	2				3%	
	F H2	5-12-11	Oogdr.			19-04-12		3,9	2		3	8	8	2	5	2					7%	
	D	6-09-11				18-04-12		4,5			3	2	0	1	2	1		1			0%	
	X	27-12-11	Oogdr. 1p			3-05-12		4,2			3	6	3	3	3	2					0%	
	X	27-12-11	Oogdr. 2p			3-05-12		5,2			2	1	6	2	4	2	1	1				0%
	Y	21-12-11	Oogdr. 1p	22-02-12	9	25-04-12	9	5,8			2	3	3	3	7	6	5	1				0%
	Y	21-12-11	Oogdr. 2p	23-02-12	9	25-04-12	9	4,5	1		6		7	5	6	5						3%

Vaccinatie ILT

- Beste methode van vaccinatie ? = **oogdruppel**
- 1x of 2x vaccineren ?

Vgl bijsluiter LAH: 2x

Vgl bijsluiter Intervet: 2x

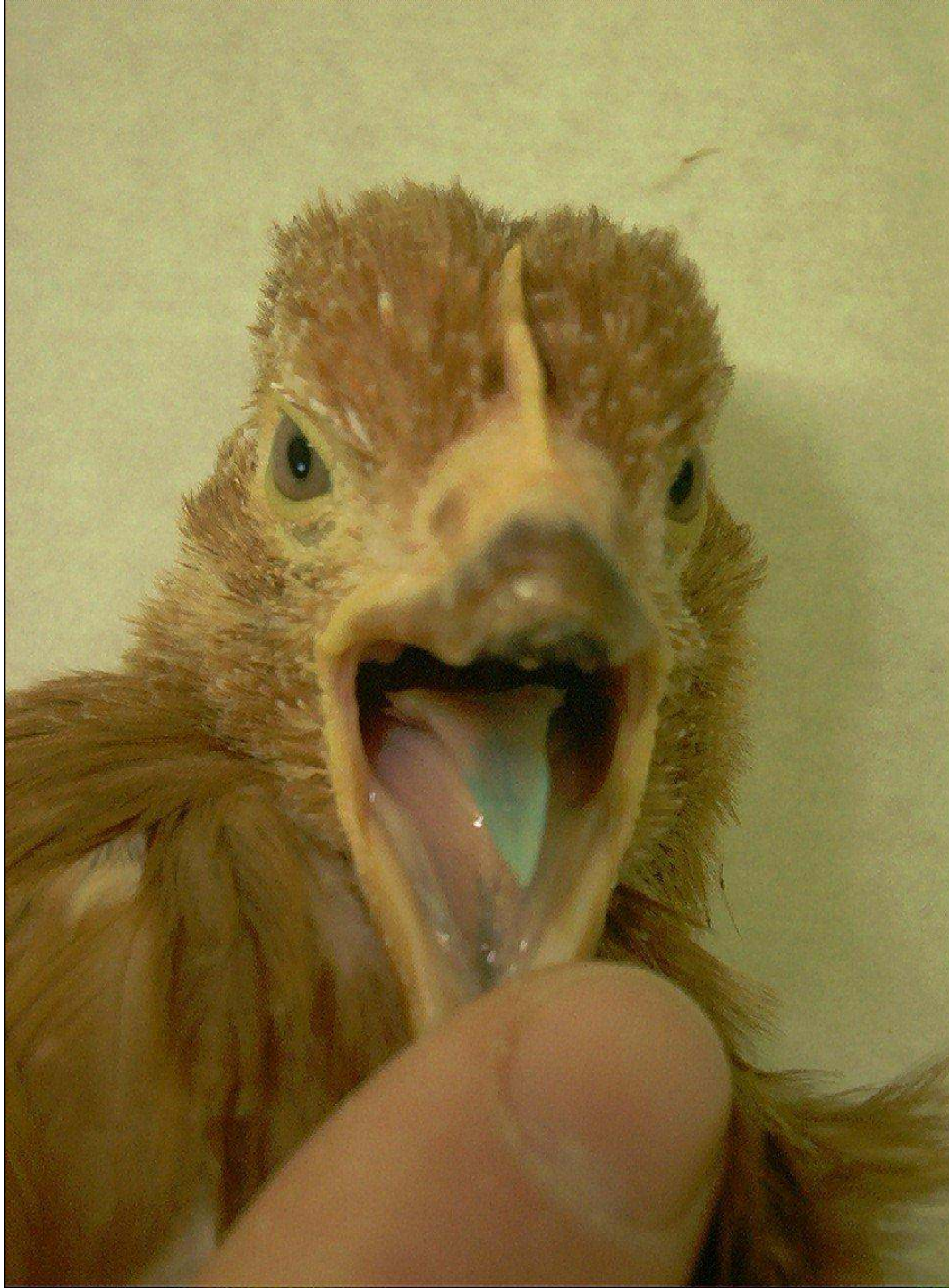
In de praktijk: 1x

Vgl proeven GD: 1x

- In proeven GD (isolatoren):
1x oogdruppel => 100% positief in (oude) ELISA
- Hoe goed wordt er gevaccineerd in de praktijk?
oogdruppel: hoe secuur?
(drinkwater)

ILT Proefje

- Per entploegje 1 of 2 druppelaars
- Febr – maart 2012
- Vaccinatie op 9-10 wkn, monstername op 18 wkn.

Bedrijf	1 of 2 druppelaars	Gem. ILT titer
A stal 1+4	1	5,2
A stal 2+3	2	4,2
B stal 4+5+6	1	5,8
B stal 1+2+3	2	4,5

Adviezen VB

- Laat opfok **oogdruppelen** ILT
- 1x of 2x?
 - 2x => is heel degelijk
 - 2x => minder entreactie, zeker bij 2^e enting
 - Nadeel 2x => nog voller entschema
 - En.....1x => zou voldoende moeten zijn !

Adviezen VB

- ILT onderzoek (ELISA) einde opfok/begin produktie:

- gem. titer 3-5
- zo min mogelijk titers 0

- Indien titers te laag:

opnieuw vaccineren vóór aanvang produktie via drinkwater

Uitval in opfok door
hartekleptsteking t.g.v.
Enterococcus hirae:

IB-perikelen...
o.a. “schijnleg”
t.g.v. juveniele IB-infectie

Winterperiode 2003-2004: uitbraken van “nier-IB”

<u>Woonplaats</u>	<u>Geb. datum</u>	<u>Type</u>	<u>Lftd bij uitbraak</u>
<i>Ospel</i>	<i>20-10-2003</i>	<i>vleeskuikens</i>	<i>18 dagen</i>
<i>Asten-Heusden</i>	<i>17-12-2003</i>	<i>vleeskuikens</i>	<i>27 dagen</i>
<i>Barneveld</i>	<i>01-12-2003</i>	<i>opfok leg</i>	<i>64 dagen</i>
<i>Nederweert</i>	<i>02-01-2004</i>	<i>vleeskuikens</i>	<i>20 dagen</i>
<i>Someren</i>	<i>11-03-2004</i>	<i>opfok slacht VB</i>	<i>20 dagen</i>

Bron: GD Pluimvee Juli 2004

Winterperiode 2003-2004: uitbraken van “nier-IB”

- Infectieuze Bronchitis-virus als oorzaak !!
- IFT en virusisolatie GD: Massachusetts-type ??
- Dus NIET de historisch bekende “nier-IB”: D 8880
- Respiratoire problemen: geluid, naar lucht happen etc.
- Ook vermeerdering in nieren: nierontsteking > natte faeces !
- Klinisch: zieke kuikens, verhoogde waterbehoefte, slechte groei, sterfte, nat strooisel
- Vooral voorkomend bij vleeskuikens, maar ook bij opfok....
- Gevolgen voor leg- en vermeerderingsdieren ??

September 2004:

meerdere koppels slachtkuikenouderdieren

leeftijd 27-30 weken: stagnatie van de eiproductie

- Dd_x : Trilziekte, EDS, voerprobleem ???
- 3 koppels slachtkuikenouderdieren op totaal verschillende locaties in Nederland
- productie stagneert bij ca. 55%

Maar:

- Alle drie VB-koppels hadden één herkomst
- op 1 van de 3 VB-locaties ook een koppel afkomstig van een ander opfokbedrijf
- Waterbuiken, “Pinguin-kippen”

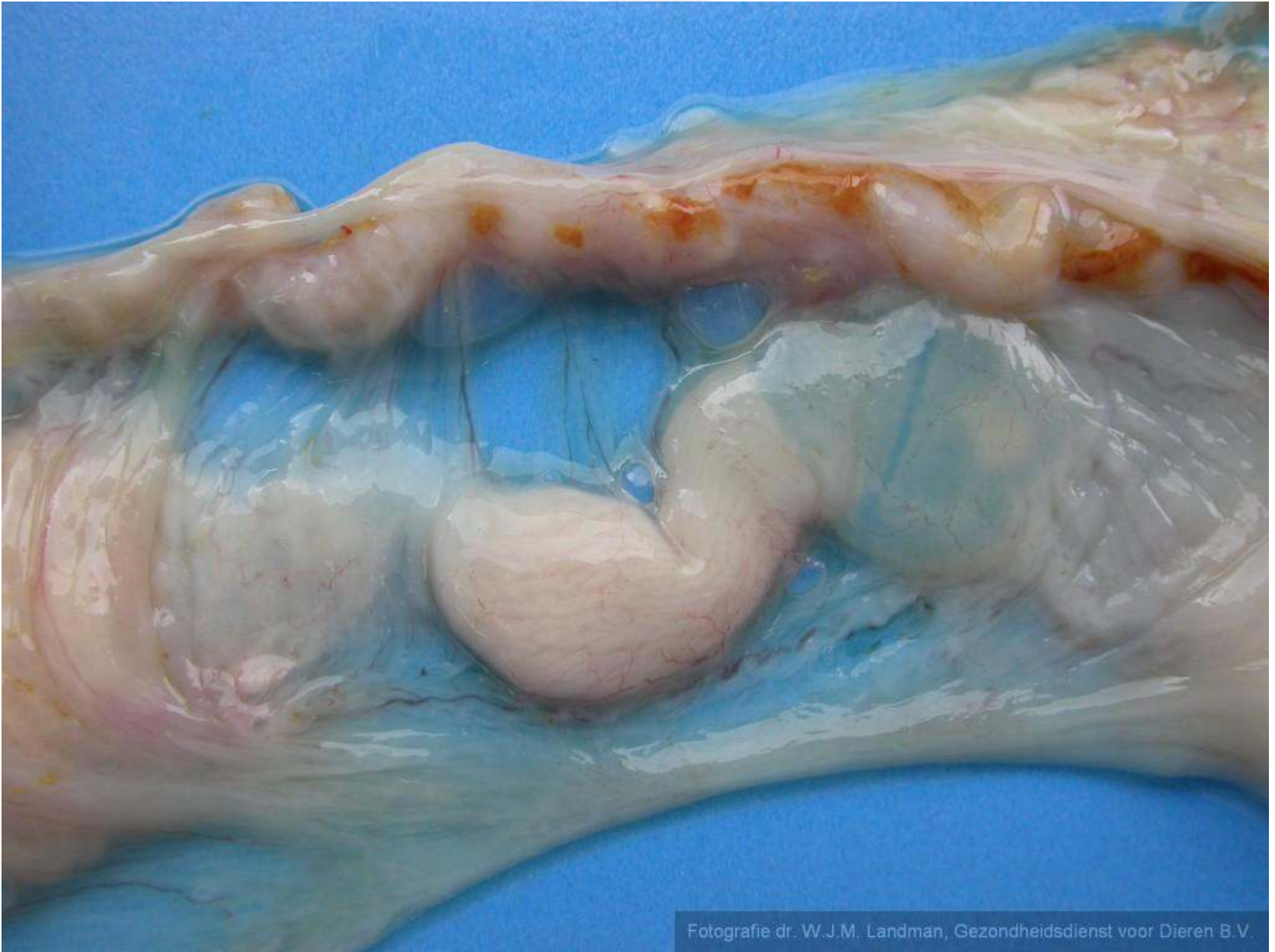
Normale eileider

Normale eierstok, eileider normaal ?

Gedeeltelijk defect in de eileider

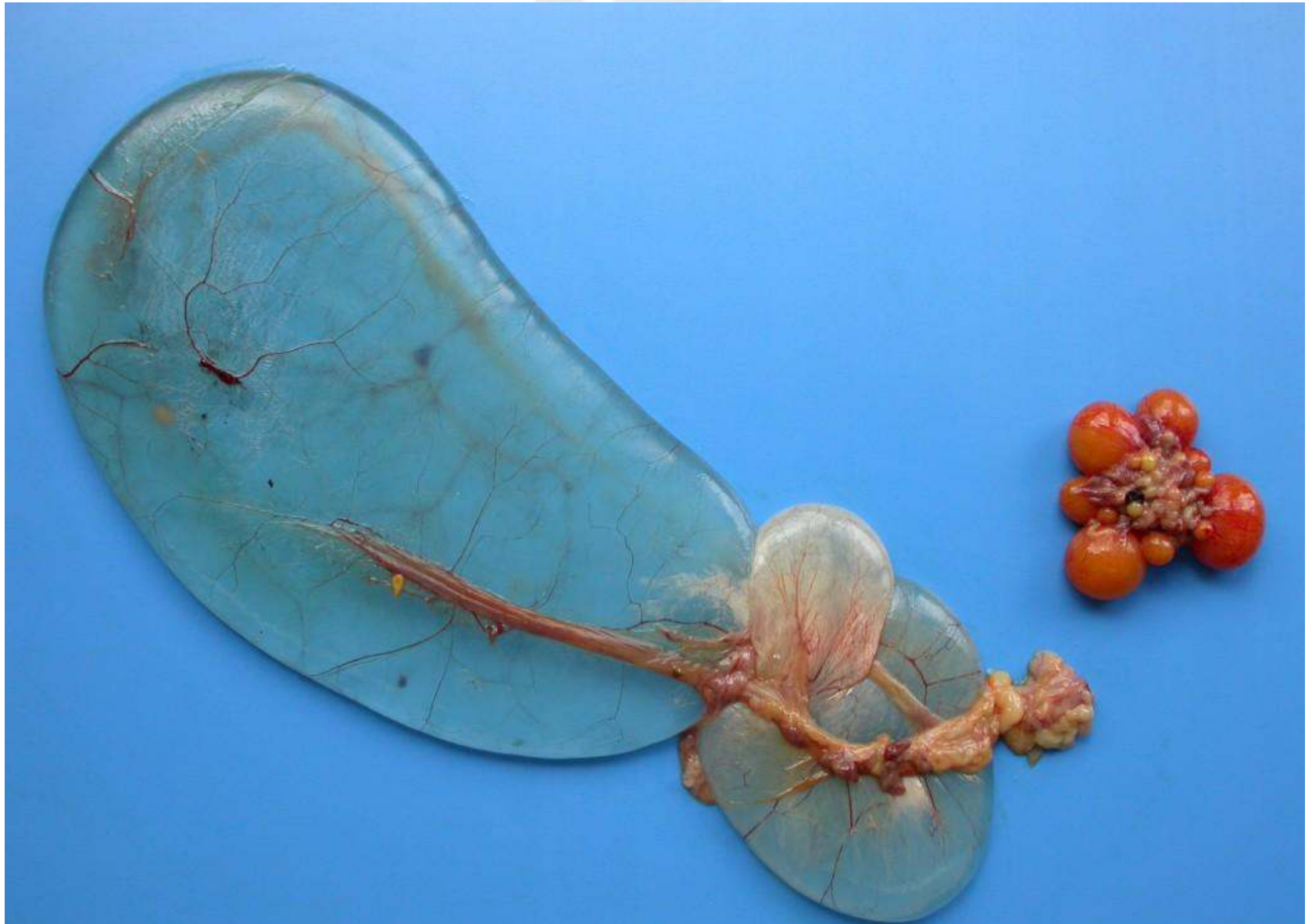
Atrofie van de eileider, normale eierstok

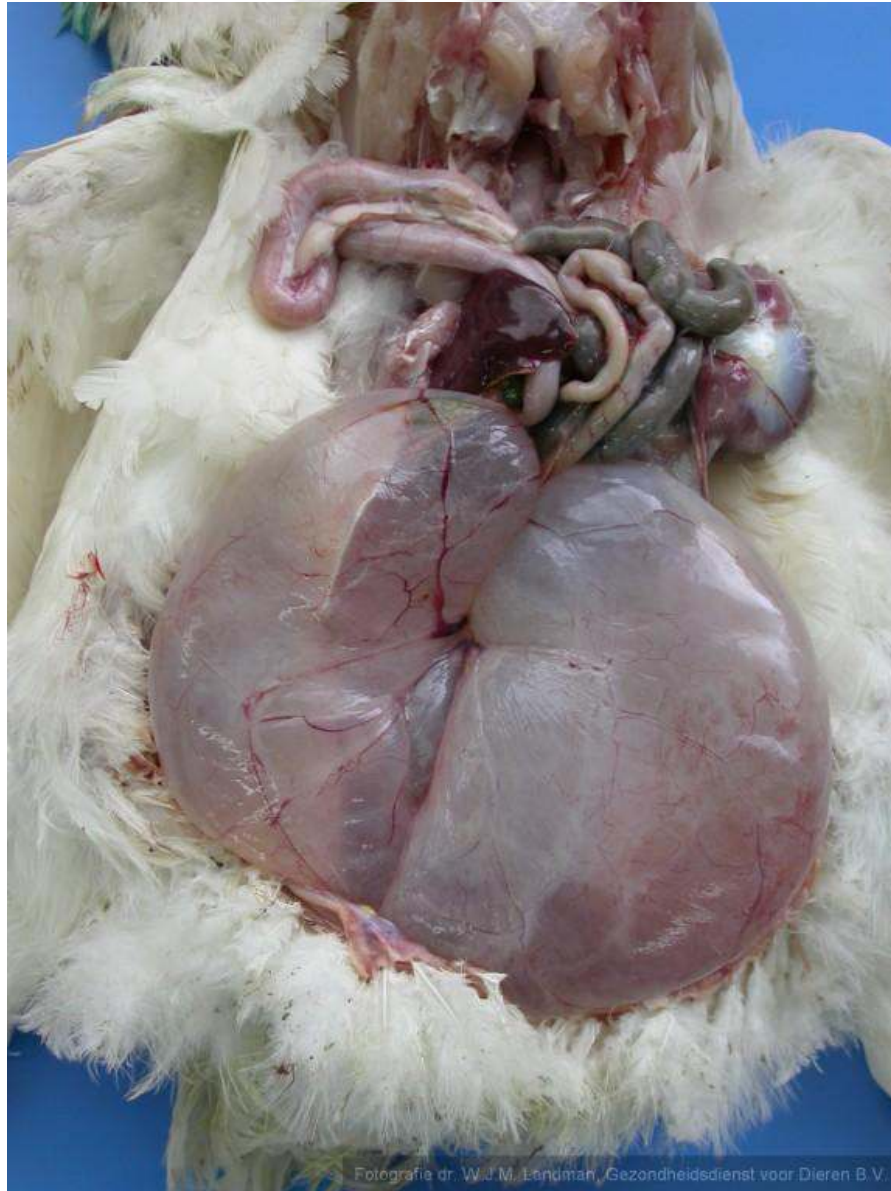
Hydropische degeneratie van de eileider

Hydropische degeneratie van de eileider

Eileider met > 1000 ml vocht

Cloaca-ontsteking (cloacitis) tijdens productie

- Ook in VS (Raleigh) beschreven
- 5 gevallen in heel NL bekend bij GD
- Sinds 14 dagen geen nieuwe melding
- Begint in aanloop naar de topproductie
 - zwaarder uit de opfok
 - vroege start productie
- 2 voerfirma's
- histopathologie: *schade ONDER niveau slijmvlies; lijkt niet op pikkerij !*
- *Door rood maken van licht: vervolgschade voorkomen !!!*

Ms-monitoring 2013

- Nu nog serologie in VB-sector (SPA Ms)
- Begin 2014: “discriminerende PCR” op 24 swabs (4 pools van 6 swabs worden getest)
- Anno: november 2013: 20% (!!) van de opfokkoppels wordt gevaccineerd met levend Ms-vaccin
 - Vooral voor buitenlandse VB-bedrijven (Dtsl en België)
 - Gevaccineerde opfok: negatief/dubieus/positief in serologie
 - Spreiding van het vaccin naar NIET-gevaccineerde opfok.... VB ????

Tabel 1: Resultaten M.s.-monitoring 1^e en 2^e kwartaal 2013

Pluimveetype	2005-2006	1 ^e kwartaal 2013			2 ^e kwartaal 2013		
	Percentage M.s.-positief	Aantal onderzochte bedrijven	Aantal M.s.-positief	Percentage M.s.-positief	Aantal onderzochte bedrijven	Aantal M.s.-positief	Percentage M.s.-positief
(Opfok) vleesfok	10	39	0	0	44	0	0
Opfok vleesvermeerdering	6	68	8 (2) ²	12	62	3 (1) ⁴	5
Vleesvermeerdering	35	187	68 (7) ³	36	156	42 (4) ⁵	27 ⁶
Vleeskuikens	6	-	-	-	-	-	-
(Opfok) legfok	0	10	0	0	7	0	0
Opfok legvermeerdering	-	8	0	0	9	1	11
Legvermeerdering	25	35	4	11	32	1	3 ⁶
Opfok leghennen	69 ¹	91	9	10	116	11	9
Leghennen	73	165	103	62	262	195	74
Vleeskalkoenen	16	33	2	6	33	1	3

1) prevalentie gemeten in 2009

2) 8 bedrijven met 1 of meer M.s.-serologisch positieve inzendingen waarvan 2 bedrijven door M.s.-vaccinatie

3) 68 bedrijven met 1 of meer M.s.-serologisch positieve inzendingen, waarvan 7 bedrijven door M.s.-vaccinatie

4) 3 bedrijven met één of meer M.s.-serologisch positieve inzendingen, waarvan (bij de GD bekend) een bedrijf M.s.-gevaccineerd

5) 42 bedrijven met één of meer M.s.-serologisch positieve inzendingen, waarvan (bij de GD bekend) 4 bedrijven M.s.-gevaccineerd

6) serologisch M.s.-positieve leg- en vleesvermeerderingskoppels worden niet verder gemonitord (PPE-verordening). In het tweede kwartaal zijn alleen de bedrijven gemonitord die serologisch M.s.-negatieve koppels hadden in het 1^e kwartaal. Van deze bedrijven is in het tweede kwartaal 27% van de vleesvermeerderingsbedrijven en 3% van de legvermeerderingsbedrijven M.s.-positief geworden.

Ingrepenverbod

LIVESTOCK RESEARCH
WAGENINGEN UR

For quality of life

Themamiddag Ingrepenbesluit "De (ge)hele kip"

Wageningen UR Livestock Research organiseert op **dinsdag 3 december 2013** een themabijeenkomst over het Ingrepenbesluit. U bent van harte welkom vanaf 13:00 uur, de bijeenkomst begint om 13:30 uur.

	Programma (Titels en inleiders onder voorbehoud)
13:30	Ingrijpen(d) <i>Jan Vroegindewey - Voorzitter Stuurgroep Ingrepen Pluimvee</i>
13:45	Eerste resultaten monitoring praktijkkoppels met hele snavels <i>Thea van Niekerk - WLR</i>
14:05	Praktijkmaatregelen legkippen <i>Jac Matijssen - Verbeek broederij en opfok</i>
14:25	Ingrepen bij vleeskuikenouderdieren in perspectief <i>Otto van Tuijl - Aviagen-EPI</i>
14:45	Pauze
15:15	Interviews en discussie met vier pluimveehouders door Fabian Brockötter hoofdredacteur "De Pluimveehouderij"
16:00	Naborrelen

Bedankt voor uw aandacht !